

ROCK, LÁSKA A LENINGRAD

HYPE FILM & KINOVESTA UVÁDÍ

OFFICIAL SELECTION
COMPETITION
FESTIVAL DE CANNES

FILM KIRILLA SEREBRENNIKOVA

TEO YOO IRINA STARSHENBAUM ROMA ZVER'
ALEXANDER GORCHILIN FILIPP AVDEEV ALEXANDER KUZNETSOV
VASILVI MIKHAILOV JULIA AUG NIKITA EPREMOV
GEORGIY KUDRENKO NIKITA ELENEV LIA AKHEDZHAKOVA
režie KIRILL SEREBRENNIKOV kamera VLADISLAV OPELYANTS
scénář MIKHAIL IDOV LILY IDOVA KIRILL SEREBRENNIKOV
architekti ANDREY PONKRATOV kostýmní TATYANA DOLMATOVSKAYA
make-up TAMARA FRID střih YURIY KARIH
produkce ILYA STEWART MURAD OSMANN PAVEL BURYA
MIKHAIL FINOGENOV YAKOV VASILEVITSKYI GEORGIY CHEMBURIDZE
YURIY KOZYREV koprodukce CHARLES-EVRARD TCHEKHOFF
ILYA DZHINCHARADZE SERGEY STERN EKATERINA YAROTSKAYA
výkonná produkce ELIZAVETA CHALENKO OLGA ZORINA
zvuk BORIS VOYT JAD NADEZHDA ILIJEVICH
rekvizitý ALISA SOLOVIEVA animace DMITRIY BULGAKOV
hudba ROMA ZVER' GERMAN OSIPOV

CHIA V&E

KINOVESTA

REPORTAGE

REPORTAGE

REPORTAGE

REPORTAGE

PRESSKIT

LÉTO | Лето

Drama / Hudební, Rusko, 2018
126 min

Režie: Kirill Serebrennikov
Scénář: Michail Idov, Lili Idova, Natalia Naumenko, Kirill Serebrennikov
Kamera: Vladislav Opelyants
Střih: Carla Luffe Heintzelmann
Hrají: Teo Yoo, Irina Staršenbaum, Roman Bilyk, a další...

Premiéra: 16. srpna 2018

Distribuce ČR: Aerofilms

Trailer: <https://youtu.be/BUUO3a7PYUU>

Více informací o filmu: www.aerofilms.cz/leto

PRESS KONTAKT:

Aerofilms | Kateřina Dvořáková | katka@aerofilms.cz | +420 776 130 072

Fotografie v tiskové kvalitě a další materiály ke stažení najdete na úložném systému aero.capsa.cz (přístupové údaje na vyžádání).

SYNOPSIS

Leningrad, začátek osmdesátých let. Neoficiální hudební scénou hýbají místní následovníci Lou Reeda, Iggyho Popa, Bowieho nebo Talking Heads. Patří k nim i mladý Viktor. Když se setká se svým idolem Mikem a jeho krásnou ženou Natašou, začíná léto plné hudby, přátelství a zakázané lásky. Film o začátcích skutečných kultovních kapel Kino a Zoopark měl premiéru v hlavní soutěži festivalu v Cannes, zatímco režisér Kirill Serebrennikov trávil čas v domácím vězení v Moskvě.

PROČ TENTO FILM

Když už se člověk rozhodne jít v létě do kina, těžko najde vhodnější titul. Ostatně, tvůrci to pojistili i jeho názvem. Léto je svěží film o partě přátel, co ve městě i na pláži pijí pivo, píší a poslouchají skvělou hudbu a oddávají se vášnivým vzplanutím. Milostný trojúhelník, skutečné ruské kultovní kapely, každý záběr pastva pro oči. Bezstarostnost filmu je nakažlivá, stejně jako soundtrack poskládaný z hudby obou stran Železné opony. Získalo si nás to v Cannes, chytlo to diváky letňáku na festivalu ve Varech a pokud rádi sníte, dostane vás to taky. Jen dávejte pozor, některé skladby jsou až nebezpečně chytlavé. S kolegyní Annou plánujeme cover písně Kogda-to ty byl bitnikom na ukulele.

Hana Chybíková, Aerofilms

VYJÁDŘENÍ REŽISÉRA

Kirill Serebrennikov sepsal toto prohlášení v roce 2017, předtím, než film natočil. Podmínky jeho domácího vězení mu neumožňují žádná další vyjádření.

Léto je rokenrolový příběh odehrávající se v osmdesátých letech dvacátého století v Petrohradu. Zachycuje milostný trojúhelník tří velmi odlišných osobností na pozadí velmi podivného, místy exotického Sovětského svazu. Celé toto prostředí bylo velmi nepřátelské vůči rokenrolu i západní kultuře, i přesto dalo vzniknout nové vlně ruského rocku.

Náš příběh se zabývá vírou nezbytnou k překonání tohoto společenského kontextu a bezstarostným postojem hrdinů tváří v tvář útlaku, do nějž se narodili. Je to především příběh o jednoduché a neochvějně lásce, óda na tyto budoucí rockové ikony, na jejich způsob života, na vzduch, který dýchají. Je to příběh posledního léta před perestrojkou, před konečnou změnou jejich okolí na současné uspořádání panující v Rusku.

Právě to mě zpočátku k tomuto příběhu táhlo. Jeho nevinnost a čistota. Moje generace má na energii spojenou s perestrojkou, tedy na období, které přišlo bezprostředně po událostech zachycených ve filmu, silné vzpomínky. Ve skutečnosti ale o generaci před námi, o jejich přirozených vlohách k rebelii, o jejím vnitřním ohni nic nevíme. Perestrojka tuto generaci úplně vymazala, udělala z nich metaře a kotelníky a brzy po nich nezbyde už vůbec nic.

Ale tento příběh nás zavádí na počátek osmdesátých let. V impozantním černobílém provedení, protože jinak příběh této generace vyprávět nelze vzhledem k tomu, že se koncept barvy v kolektivním ruském povědomí objevil až později. Je to brutální a alternativní epocha, v níž všichni ještě žijí naplno: Mike Naumenko i Viktor Coj (kterého sovětský tisk po jeho tragické smrti v roce 1990 překřtil na „posledního rockového hrdinu“). Vše, co o nich víme, se stalo až po událostech zachycených v našem filmu, je to teprve budoucnost našich postav. Ve filmu jsou ještě nedotčeni, nevinní. Vypůjčili jsme si stroj času a v minulosti se zastavili jen nakrátko. A v tom krátkém období dělají naši hrdinové to, co mají ze všeho nejradši. Dělají hudbu. Bez ohledu na prostor a čas, chvíle spočinutí. Nesmím se zabývat třetím dějstvím skutečných životů našich postav, tím, jak to celé skončilo. Mým cílem je natočit film o lidech, kteří jsou šťastní, kteří si vychutnávají naprostou uměleckou svobodu navzdory vládnímu útlaku. Dělali hudbu a nedokázali si představit jiný způsob tvůrčího vyjádření. Cokoli jiného by bylo proti jejich přirozenosti.

Dokáží se s nimi snadno identifikovat, pochopit jejich motivaci, překážky, které jim stály v cestě. U nás v Gogolově centru, které vedu, nám nejsou jejich metody neznámé. Navzdory velmi zpolitizované době tvoříme moderní, antiestablishmentové divadlo, které může někdo považovat i za hnutí. A nejdůležitější ze všeho je, že je toto hnutí živé. Vdechujeme život kultuře, která je nepřijatelná pro současné mocenské kádry i vládní kulturní dogmata, stejně tak jako Leningrad roku 1983 nepřál rockové kultuře.

Chci tento film natočit pro generaci i o generaci, která vnímá svobodu jako osobní volbu, jako jedinou možnou osobní volbu. Mým cílem je zachytit a vyzdvihnout skutečnou hodnotu této svobody.

BIOGRAFIE REŽISÉRA

Kirill Serebrennikov se narodil v roce 1969 v ruském Rostovu na Donu. Je divadelním, televizním a filmovým režisérem. Od roku 2012 je uměleckým ředitelem Gogolova centra v Moskvě.

Svou první hru uvedl už jako student. V roce 1992 absolvoval na Rostovské státní univerzitě magisterský obor fyzika. V roce 2008 vytvořil experimentální třídu herectví a režie na moskevské divadelní škole, z níž později vzniklo Sedmé studio, které je nyní ve stálém angažmá v Gogolově centru. Mezi lety 2011 a 2014 byl Serebrennikov uměleckým ředitelem projektu Platforma při Centru současného umění Winzavod.

V roce 2015 předvedlo Gogolovo centrum na avignonském festivalu Serebrennikovu hru *Idioti* inspirovanou stejnojmenným filmem Larse von Triera. O rok později se Serebrennikov do Avignonu vrátil se hrou podle románu Nikolaje Gogola *Mrtvé duše*. Je prvním ruským režisérem, který se tohoto festivalu účastní už více než deset let, a dokonce dva roky za sebou.

V roce 2016 měl v sekci Un Certain Regard na festivalu v Cannes premiéru film *(M)učedník* a získal zde cenu Françoise Chalais. *Léto* je jeho prvním filmem zařazeným do hlavní soutěže festivalu v Cannes.

23. srpna 2017 byl Kirill Serebrennikov zatčen. Stalo se tak během produkce *Léta*, v době, kdy finišovalo hlavní natáčení. Od té doby je v Moskvě, kde také film v domácím vězení sestříhal.

Během posledního soudního přelíčení 18. dubna 2018 vyjádřil hluboké díky filmovému festivalu v Cannes i celému svému štábu.

VIKTOR – VIKTOR COJ

Hraje: Tee Yoo

Viktor Coj byl zpěvákem a tvůrcem písní, který se podílel na založení skupiny Kino, jedné z nejpobulárnějších a hudebně nejvlivnějších kapel v ruské hudební historii. Je považován za jednoho z průkopníků ruského rocku a bývá mu připisována zásluha za popularizaci tohoto žánru napříč Sovětským svazem.

Coj se narodil a vyrůstal v Leningradu a písně začal psát už jako teenager. Za celou svou kariéru se podílel na řadě hudebních a uměleckých děl včetně deseti alb. Poté, co se kapela v roce 1987 objevila v sovětském filmu *Assa*, její popularita vylétla a odstartovala období, kterému se říká Kinománie. Nakonec byl díky tomu Coj v roce 1988 obsazen i do hlavní role kazašského filmu ve stylu nové vlny *Jehla*.

V roce 1990 po úspěšném koncertě na stadionu Lužniki se Coj na čas přestěhoval do Lotyšska, kde s kolegou z kapely Jurijem Kasparjanem pracovali na dalším albu. O dva měsíce později zahynul Coj při autonehodě.

Smrt Viktora Coje byla pro mnohé jeho fanoušky šokem, někteří dokonce spáchali sebevraždu. 17. srpna 1990 vyšlo v jednom z předních sovětských deníků Komsomolskaja pravda toto:

„Coj pro naše mladé lidi znamená víc než nějaký politik, celebrita nebo spisovatel. To proto, že Coj nikdy nelhal a nezajímaly ho peníze. Byl a zůstává sám sebou. Je nemožné mu nevěřit... Coj je jediným rockerem, který byl stejným člověkem na pódiu i ve skutečném životě, žil tak, jako zpíval... Coj je posledním rockovým hrdinou.“

Teo Yoo

Teo Yoo se narodil a vyrůstal v Kolíně nad Rýnem v Německu. Hrát začal ve věku dvaceti let při studiích na Divadelním a filmovém institutu Lee Strasberga v New Yorku. Ve studiu pokračoval intenzivním kurzem na Královské akademii dramatických umění v Londýně. Hrál v nezávislých filmech a divadelních představeních v New Yorku a Berlíně. V roce 2009 se přestěhoval do Soulu.

Teo se objevil ve filmech režiséra Kim Ki-duka (*Ildaeil; Jeden na jednoho*) a Bensona Leehe (*Seoul Searching*)

MIKE – MIKE NAUMENKO

Hraje: Roma Zver

Mike Naumenko byl rockovým a bluesrockovým muzikantem, zpěvákem, který si písně sám skládal, frontmanem rockové skupiny Zoopark. Narodil se v Leningradu a v sedmdesátých letech byl členem ruské rockové kapely Akvarium. V roce 1981 založil kapelu Zoopark, která se stala jednou z nejvýjimečnějších bluesrockových skupin v SSSR. Naumenko je považován za jednoho z nejlepších tvůrců písňových textů ruského rocku, přestože výrazně čerpá z Boba Dylana a dalších britských či amerických autorů. Je dokonce autorem některých jejich ruských cover verzí. Naumenkovy písně jsou více méně věrnými překlady nebo remaky anglických originálů (koncept autorských práv a plagiátorství v tehdejší Sovětské svazu v podstatě neexistoval, především pokud šlo o díla, která vznikla na druhé straně železné opony). Přestože byl spíše imitátorem, Naumenkův přínos byl důležitý v tom, že narouboval západní rockovou tradici na ruskou kulturu a leningradské městské prostředí. Kvůli výraznému pití začal Mike na konci osmdesátých let trpět zdravotními problémy a příčiny jeho smrti nejsou zcela jasné. Říká se, že v roce 1991 ve věku 36 let zemřel doma na infarkt.

Roma Zver hraje ve filmu Mika Naumenka. Založil také poprockovou skupinu Zveri, Zvířata. Zveri získali devětkrát ruskou cenu Muz-TV v kategorii rockových kapel a v Rusku patří ke skupinám, které mají nejvíce koncertů po celé zemi. Nejenže Roma se svou kapelou ve filmu účinkovali, ale nahráli i několik písní, které v něm zazní. Sám Roma se i s partnerem Germanem Osipovem zhostili role hudebních producentů tohoto snímku.

Roma Zver

Roma Zver se narodil 7. prosince 1977 v Taganrogu v SSSR jako Roman Vitaljevič Bilyk. Je autorem populárních hudebních hitů, tvůrcem, frontmanem, vokalistou a kytaristou vlastní rockové kapely Zveri, která byla devětkrát oceněná jako nejlepší rocková skupina v soutěži Muz-TV. Získala i řadu dalších hudebních cen, např. Nejlepší debut na ruské stanici MTV. *Léto* je jeho prvním filmem.

NATAŠA – NATALIA NAUMENKO

Hraje: Irina Staršenbaum

Žena Michaela Naumenka, s nímž má syna Jevgenije. Postava Nataši je hlavní ženskou protagonistkou. S Cojem ji poutalo velmi silné přátelství a hrála významnou roli v životě i kariéře svého muže.

Irina Staršenbaum

Irina Staršenbaum se narodila 30. března 1992 v Moskvě jako Irina Vladimírovna Staršenbaum. Je herečka známá rolemi ve filmech *Přířazenije* (2017), *Ljod* (2018) a *Přířazenije 2* (2019). Původně byla novinářkou.

HUDBA VE FILMU LÉTO

Léto, příběh o rocku, lásce a přátelství, se odehrává v Leningradu v době, kdy začala vzkvétat undergroundová rocková scéna ovlivněná západními rockovými hvězdami jako Led Zeppelin a David Bowie. Film je jakousi momentkou zachycující tuto pulzující dobu a hitparády, dospívání a vzestup mladých rockových zpěváků včetně Viktora Coje, budoucího průkopníka ruského rocku, a Mika Naumenka, zakladatele skupiny Zoopark.

Hudební producenti Roma Zver a German Osipov: zvuk Léta

„Ve filmu můžeme slyšet originální písně Zooparku i Viktora Coje. Museli jsme je zahrát autenticky a ohlídat si přitom, aby zněly jako tehdy v osmdesátých letech, aby odpovídaly podmínkám, vybavení a hráčským schopnostem, které tenkrát muzikanti měli. Proto jsme v některých písních schválně museli ubrat. Museli jsme zůstat věrni duchu tehdejší doby.“

German Osipov

Jedním z našich úkolů bylo zajistit, aby byl zvuk ruských kapel v souladu se zvukem zahraničních muzikantů, kteří je ovlivnili. Smíchat ve filmu již existující skladby, které jsme použili, s našimi vlastními nahrávkami. A zprostředkovat atmosféru Leningradu osmdesátých let a nebýt při tom anachronický. Chtěli jsme tedy dodat těmto materiálům společný styl, a proto jsme věnovali veliké úsilí tomu, aby spolu tyto velmi odlišné zdroje působili jednotně. Řekl bych, že se nám to povedlo.

Roma Zver

Abychom získali „starý zvuk“, hledali jsme staré nástroje, opravovali je, ladili další staré nástroje, abychom z nich dostali ten samý zvuk. Z moderních kytar bychom ho nedostali. Zažívali jsme také to, čemu říkám syndrom demo nahrávek! Udělal jsem pár demo verzí, aby si mohl režisér udělat představu, jak různé skladby tehdy zněly. Ale tyhle ukázky se nám natolik vryly do podvědomí, že když jsme pak měly hotové finální verze s čistým zvukem, nepřišly nám tak dobré jako ty původní, syrovější. Takže jsme se vrátili k některým z prvních demo verzí a použili je ve filmu. Některé hudební fragmenty se musely nahrát ještě během střihání. Stojí za zmínku, že když nemáte s filmovým režisérem žádný kontakt, dělá se to dost těžko. Stalo se to přesně s písní *Mojó* nastrojene (*Má nálada*), která začíná v bytě obyčejnou kytarou a přechází ve zvuky kompletní kapely hrající na střeše budovy. Udělali jsme sedm nebo osm verzí: se smyčcovým orchestrem, s dechovkou a zkoušeli jsme ještě pár dalších věcí. Ale pořád to nebylo ono. Všechno znělo špatně a my nemohli komunikovat přímo s režisérem. Je opravdu velmi těžké, když nemáte s režisérem kontakt. Fakt to bylo na prd. Nakonec jsme se dali do pohody, šli do studia a nahráli verzi, která konečně fungovala.

Hudbu z filmu si můžete poslechnout zde: http://bit.ly/Leto_hudba

ROCK V SOVĚTSKÉM SVAZU

Co se skutečně odehrávalo v leningradském rockovém undergroundu osmdesátých let? To je jedna z hlavních otázek, která přitahuje diváky k filmu *Léto*. Jací byli zblízka hrdinové, kteří mají v Rusku a ex-sovětských zemích dodnes vášnivé fanoušky? Zahraniční publikum se pak ptá: dusila sovětská cenzura hudbu, která by jinak oslovila i nás? V čem byla leningradská scéna originální a nakolik sdílela univerzální horečku z rock'n'rollu a rebelie?

Začátek 80. let

Léto se odehrává na počátku osmdesátých let, koncem období stagnace pod generálním tajemníkem strany Brežněvem. Rockeři měli za sebou chmurné zkušenosti. Režim byl tvrdě proti nim, občas našel záminku, jak někoho natvrdo zavřít za mříže – včetně ženských osobností, jakou byla novovlnná zpěvačka Žanna Aguzarova. Kapely byly na řadu let vytlačené do undergroundu – od moskevské Mašiny vřemeni přes uralské Nautilus Pompilius až po leningradského klasika, jednoho ze skutečných zakladatelů ruského rocku Borise Grebenščikova s kapelou Akvarium.

Import západu

V centru snímku Kirilla Serebrennikova *Léto* jsou dvě kapely: Zoopark a Kino. Zoopark vedl Mike ("Majk") Naumenko – a je to skutečně skvělá postava pro filmové drama. Naumenko miloval Boba Dylana, Lou Reeda nebo kapelu T. Rex: nechával se jimi inspirovat, občas psal dost přímé ruské překlady světových písní, ale taky nasál jejich atmosféru do svojí vlastní tvorby. Čas od času byl tak blízko angloamerickým originálům, že vlastně vytvářel plagiáty. Ale na tehdejší scéně se tím nikdo netrápil. Importovat západní písničky, džiny a nárok na stylový odvaz – to se bralo jako přinášení svobody. A nezapomeňme, že propašovat západní nahrávky do SSSR byla vzácná a riskantní věc. Lidé originály téměř neznali.

Scéna jménem Rock-klub

Sám Naumenko natočil první album společně s Borisem Grebenščikovem na magnetofon na břehu Něvy: skutečná nahrávací studia by si dovnitř rockery nepustila, stejně jako média. Zoopark vznikl v roce 1981 a byl nejvýznamnějším Naumenkovým projektem. Bluesrockové melodie nebyly tím nejdůležitějším: v centru všeho byla cool atmosféra, odtažitý "Majk" věčně skrytý za černými brýlemi a jeho oprávněná pověst jednoho z nejlepších textařů v zemi. V Leningradě bylo možné koncertovat (po schvalovacích procedurách) na scéně jménem Rock-klub. Publikum muselo ukázněně sedět a nerušit výkřiky či dokonce vstáváním z místa: crazy atmosféra subkultury spoutané totalitou...

Rock'n'rollový hrdina Mike Naumenko

Zoopark a Naumenko vydali jen pár nahrávek. O to cennější je (jak to ukazuje film *Léto*), že Mike Naumenko vycítil, že jeho doba pomalu odchází a rozhodl se podpořit mladšího, progresivnějšího Viktora Coje. Jeho kapele Kino domluvil natočení alba. Film už neukazuje další zajímavou kapitolu pro Zoopark a ruský rock vůbec. Když s nástupem Gorbačovovy perestrojky v roce 1985 přišlo uvolnění a potlačované kapely se dostaly do televize a ke slávě (a Sovětský svaz, připomeňme si, byl při své velikosti velkolepým trhem pro pop!), Mike Naumenko se téhle nové éry nechtěl účastnit. Jednak byl na to moc hrdý, a pak mu zdraví podlamovaly drogy a alkohol. Zemřel v roce 1991, bylo mu pouhých 36 let. Posmrtně mu vyšlo mnohem víc alb než za života.

Popkulturní ikona Viktor Coj

Druhý z hlavních hrdinů filmu, Viktor Coj, zůstává dodnes v Rusku skutečnou popkulturní ikonou. Zemřel v ještě mladším věku než Naumenko, v osmadvaceti letech. Film ale ukazuje hudebníky dřív, v době, kdy psali své velké hity. Coj byl po matce Rus a po otci Korejec (proto ho v *Létu* ztvárnil korejský herec Teo Yoo). Psal silné písně, a když sovětský režim odvelel bubeníka na povinnou vojenskou službu, nahradilo ho Cojovo Kino bicím automatem. To bylo na scéně, kde se vyznával hard rock, nezvyklé a kurážné. Sound se posunul k elektropopu – a totálně oslovil nastupující generaci. Nihilistické texty („nepotřebuju nikoho a nikdo nepotřebuje mě“) se sexy motivy (velvetovská Vosmikklassnica, tedy Holka z vosmý) lidem najížděly s neskutečnou silou. Viktor Coj zažil vzestup z undergroundu do mainstreamu. S perestrojkou se Kino dostalo do médií. Coj si zahrál hlavní roli v drogovém thrilleru *Jehla* (Kazachstán, 1988), což mu jen posílilo hype a nastala skutečná Kinománie. Při koncertu Kina na moskevském stadionu v Lužnikách v roce 1990 poprvé od olympiády zaplála olympijská pochodeň. Téhož roku osmadvacetiletý Coj usne za volantem a umírá při autonehodě. Jeho dílo od té doby mnohokrát vyšlo, na zdech v Rusku je jeho tvář se šikmýma očima vidět v nespočtu graffiti verzí.

Hudba ve filmu Léto

Ve filmu *Léto* znějí nové verze původních písní. O hudební produkci se postaral populární současný muzikant a producent Roma Zver, který zároveň hraje roli Mikea Naumenka. Zver s režisérem Kirillem Serebrennikovem mírně oprášili a lehce posunuli sound směrem k dnešku. Zooparku ubylo na hardrockové zatěžkanosti a prosvětli se do nadčasového indie rocku (místy se silnou poklonou Velvet Underground), u Viktora Coje a Kina dnešní muzikanti podtrhli souběh minimalistických kytar a jednoduché elektroniky. Film nezastírá, že svůj příběh zčásti sní jako psychedelický sen, že není stoprocentní reportáží. V Rusku se proti odchylkám od reality vymezil tehdejší spolupracovník obou kapel, zmíněný Boris Grebenščikov. Namítl, že film se od leningradské existenciální subverze posunul “k moskevskému hipsterství”. Mimoděk tak pojmenoval část prostředků, jimiž režisér Serebrennikov komunikuje s dnešním publikem popkultury. Film mimo jiné přinesl nejvyšší rotace playlistů Kina a Zooparku v historii služby Spotify.

Pavel Klusák

VYJÁDŘENÍ PRODUCENTŮ

Ilya Stewart

V době, v níž chybí naděje a přísliby a v převládá cynismus, je projekt *Léto* výjimečný tím, že si klade za cíl vyprávět prostý příběh první, upřímné lásky.

Od samého začátku, od první verze scénáře z pera Michaela Idova bylo zřejmé, že *Léto* bude v podstatě klasický příběh o dospívání. Ale náhodou je hlavní postavou Viktor Coj, jedna z nejvýznamnějších ruských rockových ikon. Stal se skutečným symbolem změny v zemi, která po ní prahla. Revoluční texty a symbolika jeho písní se staly atributy a slogany období přechodu k demokracii sahajícího až k prvním volbám. Naši představitost okamžitě zaujala tato příležitost vyprávět intimní a romantický příběh tvůrčí osobnosti v rozpuku, jenž se odehrává v době těsně před historicky významným obdobím, které už je v současnosti hojně zdokumentováno. Tohoto originálního námětu se chopil Michael Idov, ostřílený scenárista s ruskými kořeny vyrůstající na Západě, a podařilo se mu skvěle oživit jedinečnou atmosféru té doby.

Kirill Serebrennikov je nedílnou součástí nové generace ruských režisérů. Během posledních deseti let se tento vizionář zařadil mezi významné postavy evropské kinematografie. Po snímku *(M)učedník*, který byl v roce 2016 promítán v oficiální sekci filmového festivalu v Cannes, jsme s radostí podpořili i jeho další vizi, snímek *Léto*. Přestože je námět filmu *(M)učedník* pro ruské publikum náročný, mezinárodní kritiky snímek nadchnul a získal řadu ocenění a nominací, včetně Nika Awards, European Film Awards a Asia Screen Pacific Awards. Promítal se na více než 50 festivalech, například v Londýně, Chicagu nebo Mnichově, a do distribuce vstoupil ve více než 25 zemích. Předchozí Kirillovy filmy získaly nominaci na Zlatého lva na benátském festivalu a ceny v Římě, Locarnu či Karlových Varech. Jsme přesvědčeni, že tento exkurz do rodící se ruské rockové scény osmdesátých let vzbudí u široké veřejnosti zájem a nadšení. Měli jsme také nesmírné štěstí, že se nám podařilo shromáždit tým výjimečně talentovaných umělců, například hlavního kameramana Vladislava Opeljance, který se Serebrennikovem spolupracoval už na *(M)učedníkovi*. Na tomto projektu jsme zároveň poprvé spolupracovali s uměleckým ředitelem Andrejem Pankratovem, který byl autorem návrhu scény ve filmech *Leviatan* a *Jelena* Andreje Zvjaginceva. Spolu s Vladislavem Opeljancem dokázali vytvořit strhující černobílý obraz Leningradu na začátku osmdesátých let, kde barvy problesknou jen občas během hudebních scén. Na kostýmy dohlížela Taťjana Dolmatovskaja, které pracovala i na filmu *(M)učedník*. *Léto* Kirilla Serebrennikova je sofistikovaným zachycením střetu dvou hudebních světů, dvou odlišných vesmírů a kinematografickou esej, která, jak doufáme, diváky a jejich představitost strhne.

Už je tomu skoro rok, kdy policie 23. května prohledala Kirillův domov i sídlo Gogolova centra, které řídí. Zabavili mu počítače, telefony a pracovní dokumenty včetně počítače, kde měl scénář a soubory k tomuto projektu. Přestože to mohlo být prvním znamením nátlaku, který je na Kirilla kvůli jeho nezávislým postojům vyvíjen, tento incident jen posílil jeho odhodlání dotáhnout projekt do konce. Jeho předsevzetí posílila i podpora ze strany jak ruské, tak mezinárodní umělecké komunity, především od francouzských herců a režisérů.

Charles-Evrard Tchekhoff

Teprve v červenci 2007 jsem skutečně poznal Petrohrad. Bylo léto a jak se soumrak přelával v úsvit, vypadalo to, jako by dny nikdy nekončily. Chtěl jsem tam objevovat místní muzea, architekturu a nadčasovost města, které jeho znalci popisují jako místo stvořené pro umělce a intelektuály na rozdíl od smělé a pragmatické Moskvy. Dostal jsem od přátel pár adres a jednoho večera mě pozvali k jisté umělkyni, abych se podíval na její díla. Strávili jsme v jejím ateliéru řadu hodin, když mně nabídla, že se půjdeme podívat k jejímu známému malíři. A tak jsem potkal Georgije Gurjanova. Než se stal malířem na plný úvazek, byl bubeníkem v kapele, kterou jsem tehdy ještě neznal, ale jejíž jméno bylo příznačné: Kino. Strávil jsem noc u něj doma, mluvili jsme o obrazech, poslouchali jeho nahrávky a popíjeli. Pustil mi hudbu Viktora Coje, vyprávěl mi o jejich přátelství, o duchu té přelomové doby, o letech před rokem 1989, o kamarádech, klubech, o setkání kapely s Warholem. V obrovském obývacím zchátralého paláce, který si předělal na byt, mi tato hudba a Georgijovy vzpomínky daly nahlédnout do období, které mě fascinovalo a zároveň mi přišlo nesmírně romantické jako poslední gesto před historickým zvratem, jež se v této zemi odehrál.

Od tohoto náhodného setkání jsem se často přistihl, že sním o filmu, který by zachytil podstatu té doby a její jedinečnou atmosféru a energii. Takže když mi Ilja Stewart představil tento projekt, ani na chvíli jsem nezaváhal. O pár měsíců později jsem už četl scénář Michaela Idova, jeho první verzi, která mi okamžitě oživila vzpomínky na tu noc s Georgijem Gurjanovem. Znovu jsem objevil nenucenou energii a styl generace, jak mi ji popisovali, oné bezcílné mládeže, pro niž byla hudební tvorba jediným pevným bodem, životním pilířem. Viktor Coj a lidé kolem něj netoužili po slávě a popularitě. Naopak se stavěli do opozice vůči jakýmkoli kulturním či ideologickým omezením a snažili se dosáhnout jistého ideálu. Tento film ovšem mohl vzniknout až po nástupu nové vlny talentovaných umělců vedené mimo jiné Kirillem Serebrennikovem. Kromě kariéry u filmu, která mu přinesla úspěchy na festivalech v Cannes, Locarnu a Benátkách, je Serebrennikov také uměleckým ředitelem Gogolova centra v Moskvě známého svým inovativním přístupem, jenž je často v rozporu s oficiální doktrínou, a bývá opakovaně zván do zahraničí, zejména do Avignonu, aby tam představil svou práci. Díky nezávislému přístupu k tvorbě a zkušenostem za hranicemi Ruska je ideálním člověkem, který může zprostředkovat onu hluboce nacionalistickou identitu projektu mezinárodnímu publiku a předvést jeho nesmírnou energii.

Zápletka *Léta* zachycuje život skutečného hrdiny ruské rockové hudby jednoduchou optikou milostného trojúhelníku a přechodu do dospělosti. S odhlédnutím od historického a faktografického diktátu autobiografického žánru jsem největší přidanou hodnotu, díky níž bude snímek přístupný širokému publiku za hranicemi Ruska, spatřil v Idovově použití klasické dramatické struktury. Ale přestože se jeho přístup do značné míry odklání od čistě historických fakt, film i tak zachycuje tragikomický rozměr systému těsně před zhroucením, ony první trhliny, jimiž prosakuje neukojená touha po nové realitě. V době, kdy Rusko opět zažívá tlak oficiálních kulturních a ideologických dogmat a jejich omezování tvůrčích kruhů, působí tento pocit svobody, kdysi znamení celé jedné generace a citelný ještě dlouho po roce 1989, jako obzvlášť aktuální a naléhavá ozvěna. I s ohledem na to jsem se rozhodl do tohoto projektu zapojit.

ZE ZAHRANIČNÍCH OHLASŮ

„Každé rockové scéně 20. století se dostane jejího requiem. Manchester dostal *Nonstop párty*, americký středozápad *Na pokraji slávy* a nyní Leningradský underground má *Léto*.“ – [IndieWire](#)

„Film o tom, jaké to je být mladý, nezkažený, vášnivý a zamilovaný a o tom, jak se to mění, když člověk stárne.“ – [Vox](#)

„Snímek tak dobře zachycuje atmosféru dané doby a místa a lítostivost mladického idealismu, že nadchne každého, koho alespoň trochu zajímají příběhy z kulturní scény.“ – [TimeOut](#)

„Nejdivočejší a nejvíce strhující film letošní canneské soutěže. Trochu surreální a velmi dojemné.“ – [The Wrap](#)